

שאל אביר ויגיד

זמני השבת (ת"א):
 כניסת השבת: 19:26
 יציאת השבת: 20:31
 ט"ו סיון תשע"ד
 גיליון מס' 171

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

"ויבאו עד נחל אשבל ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד... ומן הרמנים ומן התאנים." (י"ג-כ"ג)

האר"י הקדוש אומר על הפסוק: "והימים ימי בכורי ענבים" -

שמצוות בכורים מהווה תיקון לחטא המרגלים. הללו המאיסו את הארץ

ואילו מצוות

בכורים ניתנה

משום חיבת

הארץ, ועל כן

היא נוהגת רק

בשבעה מיני

הפירות שבהם

נשתבחה ארץ ישראל.

ראוי לתשומת

לב הדבר,

שבמשנה של

סדר בכורים

מצינו: "אדם

יורד בתוך שדו

ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכר,

רמון שבכר, קשרו בגמי ואומר הרי

אלו בכורים" (בכורים פ"ג מ"א) -

ומוזכרים כאן רק שלושה משבעת

המינים, והם:

אשכול, תאנה

ורימון, אשר

הביאו אתם

המרגלים

מארץ ישראל.

מעינה של תורה

1. מדוע נסמכה פרשת המרגלים לצרעת מרים? (רש"י) המרגלים היו צריכים לקחת מוסר ממרים שלקתה בצרעת בגלל הוצאת דיבה על משה.
 2. "שלח לך אנשים". ע"פ רש"י: "לשון חשיבות". מה רמוז בתואר "איש"? איש = אדם ירא שמים.
 3. מאיזה שבת היו: א. יהושע? ב. כלב? א. יהושע משבט אפרים. ב. כלב משבט יהודה.
 4. א. אילו כינויים יש לענקים בפרשתנו? ב. מה שמותם? א. נפילים, אנשי מידות. ב. אחימן, ששי ותלמי.
 5. באיזה מקום אחר בתורה נזכרים נפילים ומה כינוייהם שם? בסוף פרשת בראשית נאמר: "הנפילים היו בארץ בימים ההם." הם נקראים בכינויים: בני האלוקים, גיבורים, אנשי שם.
 6. מה ההבדל בין תיור לריגול? תיור מטרתו לגלות את הדברים הטובים ואילו ריגול מגלה את הדברים הרעים.
 7. "כל נשיא בהם". מה רמוז במלה "נשיא"? מהמילה נשיא ניתן להרכיב 2 מילים: יש ואין. אם אדם חושב עצמו יש אזי הוא אין, וההיפך!
 8. הושע בן נון. מדוע בן מנוקד בחיריק ולא בסגול? האות י' נוספה להושע מהשם שרי וניתנו לה 2 נקודות שלא היו ב-"י" המקורית (שווא), לכן מהמילה בן שמנוקדת בסגול נלקחו 2 נקודות ונשארה רק נקודה אחת. (ע"פ החתם סופר)
 9. איזו תפילה התפלל משה על יהושע? (רש"י)
10. מאיזה פסוק לומד רש"י את הכלל: "כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו, אינו מתקיים בסופו"? מהפסוק "באנו אל הארץ... וגם זבת חלב ודבש היא" (י"ג, 27)
 11. ציין שלושה פירושים למלה לחמנו בפסוק: "אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם". רש"י: נכניעם בקלות נאכלם כמו לחם. אבן עזרא: ימסו אויבנו לפנינו כמו הלחם מהשמים (מן). ספורנו: כמו שהלחם לא נלחם באוכליו, כך הם לא ילחמו נגדנו.
 12. "וינסו אותי זה עשר פעמים". ציין עוד 2 מקורות בתורה שבהם המספר עשר מציין כמות גדולה. א. יעקב אומר על לבן: "החליף את משכורת י עשרת מונים" (בראשית, ל"ז, 1). ב. בפרשת בחוקותי: "ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד". (ויקרא כ"ו, 26)
 13. "ויבכו העם בלילה ההוא". מתי חל אירוע זה? ליל תשעה באב.
 14. מי היה מקושש העצים? צלפחד בן חפר שעליו אמרו בנותיו "כי בחטאו מת". (שבת צ"ו, ע"ב)
 15. כיצד רמזות כל המצוות במלה "ציצית"? (רש"י). לפי גימטריה: "ציצית" = 600 + 8 חוטים + 5 קשרים = 613.
 16. משה אמר למרגלים: "וראיתם את הארץ מה היא". מי עוד בתורה השתמש בביטוי: מה היא?

"ויאמר ה' סלחתי כדבריך" (כ, יד)

הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זיע"א אמר פעם לחסידיו: יודעים אתם כי מהמלמד שלימד אותי אל"ף בי"ת, למדתי חידוש גדול לכל החיים! והוא: ששניים שיושבים ושותים יחדיו כוס משקה - לחיים, וכל אחד ואחד מבטל את עצמו מפני חברו, ואינו רואה את עצמו גבוה במעלה עליו, אז השם יתברך סולח להם את כל עונותיהם! ואם רוצים הנכם לדעת איך למדתי זאת, בואו והקשיבו למקרה שקרה עימי בעודי ילד קטן. כשישבתי לפני המלמד ללמוד את האל"ף בי"ת, שאלתי אותו: מה זאת נקודה אחת? והשיב לי: וי"ד. שאלתי עוד: ומה הן שתי נקודות? השיב לי: שתי יודי"ן הם שם קדוש, שם ה' ברוך הוא. ואחרי כן כשראיתי שתי נקודות באורך בין פסוק לפסוק (: חשבתי שגם זה שם ה'. אמר לי המלמד: כלל זה יהיה נקוט בידך - אם כתובין שתי יודי"ן ישר, שניהם בשווה, שאין אחד על גבי חברו, זה שם ה' ב"ה! אבל שני יודי"ן באורך, זה על גבי זה - אינו שם ה'!

ומזה למדתי לעצמי, שאם שני יהודים -

'יודי"ן' יושבים ביחד, וכל אחד אינו רואה את עצמו גבוה מחברו, הם בכחינת שם ה' ב"ה. ואגב כך למדתי את הלימוד הקודם (ששניים יושבים ושותים יחדיו כוס משקה וכו' הקב"ה סולח לכל עוונותם) כי "כוס" ראשי תיבות: "ויאמר סלחתי כדברך". אבל חסר עדיין את שם ה' אחרי המילה "ויאמר"? אלא כששני יהודים יושבים יחדיו לשתות את הכוס והם שווים כנ"ל, ללא גאווה והרגשת עליונות האחד על השני, הם ממלאים את הפסוק בשם ה', והפסוק נהיה תיקונו: "ויאמר ה' סלחתי כדברך".

הרב יוסף ברג

- המרגלים נענשו מידה כנגד מידה: הם חטאו בלשונם ולכן נענשו בכך שלשונם השתרבה עד טבורם ויצאו ממנה תולעים ונכנסו לתוך טבורם.
22. מי הם 2 מרגלים ששם אביהם כשם חיות?
למטה מנשה גדי בן סוסי;
למטה דן עמיאל בן גמלי.
23. כמה מרגלים נדרשו כדי לשאת אשכול אחד (רש"י)?
8 מרגלים.
24. בפרשתנו מוזכרת מצוות ציצית. עיין ברש"י וציין 2 סיבות לשם ציצית.
א. על שם הפתילים (= ציצים) התלויים בו.
ב. מלשון מציץ לפי הכתוב: "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'".

- עפרון אמר לאברהם: "400 שקל כסף ביני ובינך מה היא".
17. על מי נאמר בתורה: "עם גדול ורב ורם כענקים"?
בני עמון (דברים ב' 21).
18. א. במשך כמה ימים תרו המרגלים את הארץ?
ב. איזה עונש קיבלו המרגלים מידה כנגד מידה?
א. 40 יום.
ב. עבור כל יום קיבלו עונש לשנה ולכן היו במדבר 40 שנה!
19. מי עוד בתנ"ך שלח מרגלים? יהושע.
20. כיצד נקראים בפרשתנו: א. נכדים? ב. נינים?
א. שילשים. ב. ריבעים.
21. וימותו האנשים במגפה" לפי רש"י - באיזה אופן מתו המרגלים ומדוע?

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

- (י"ג, ל)
10. מה מבקש הקב"ה לעשות עם ישראל לאור תגובתם לתיאור המרגלים? (י"ד, י"ב)
11. כיצד יכול העונש שרוצה הקב"ה להעניש את ישראל להתפרש על ידי הגויים? (י"ד, ט"ו-ט"ז)
12. מהו העונש אותו מקבל עם ישראל בפועל, לאחר שמשה מתפלל עליהם? (י"ד, כ"ט- ל"ד)
- "הַנָּנוּ, וְעֵלֵינוּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר ה' (י"ד, מ)
13. מי היו המעפילים? (י"ד, מ)
14. מה אומר להם משה? (י"ד, מ"א)
15. מה היה סופם? (י"ד, מ"ה)
- "וַיְהִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, בַּמִּדְבָּר; וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקֶּשֶׁשׁ עֵצִים" (ט"ו, ל"ב)
16. מה היה חטאו של המקושש? ומה היה עונשו?
17. "ויקריבו אותו המוצאים אותו" - כיצד מפרש רש"י את המילים "המוצאים אותו"?
- "וַנִּתְּנוּ עַל-צִיצַת הַכֹּהֵן, פְּתִיל תְּכֵלֶת" (ט"ו, ל"ח)
18. מהו התכלת שמצווים לצבוע בו את פתיל הציצית? (רש"י ט"ו, ל"ח ד"ה "תכלת")
19. מה חובתנו לזכור כאשר אנו רואים את הציצית?
www.pirsuma.com

- "שֶׁלַח-לְךָ אַנְשִׁים, וַיֵּתְרוּ אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן, אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל" (י"ג, ב')
1. כיצד מפרש רש"י את המילים "שלח לך"?
"וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בֶּן-נּוּן, וַיְהוֹשֻׁעַ"
2. מדוע משנה משה את שמו של הושע? (רש"י י"ג, ט"ז)
- "וְאֶת-הָעָם, הִשְׁעֵב עֲלֵיהֶּ - הַחֶזֶק הוּא הַרְפָּה"
3. כיצד יכולים המרגלים לדעת אם יושבי הארץ חזקים או חלשים? (רש"י, י"ג י"ח, ד"ה "את הארץ")
"וַיַּעֲלוּ בְּנֹב, וַיָּבֹאוּ עַד-חֶבְרוֹן"
4. מדוע פתח הפסוק בלשון רבים ("ויעלו") וסיים בלשון יחד ("ויבואו")? (רש"י, י"ג, כ"ב)
- "וַיָּבֹאוּ עַד-נַחַל אֶשְׁכֵּל" (י"ג, כ"ג)
5. אילו פירות לקחו המרגלים להראות לעם?
6. כמה ימים תרו המרגלים את הארץ? (י"ג, כ"ה)
- "וַיֵּשְׁבוּ, מִתּוֹר הָאֶרֶץ... וַיִּסְפְּרוּ-לוֹ, וַיֹּאמְרוּ" (י"ג, כ"ה)
המרגלים שבים אל העם:
7. מה הייתה התרשמותם של המרגלים החוזרים מארץ כנען?
8. כיצד מגיב העם? (י"ד, א-ג)
9. מי מהמרגלים אינו משתתף בדעתם ומנסה להציל את הרושם הקשה?

זכות הלימוד מוקדשת לצוריה בן מיכל נ"י